

אחרי החיסולים באיראן, מציר ההתנגדות נשאר בעיקר תמונות נוסטלגיה

26.06.2025 | ד"ר יוסי מנשרוף written by

המשטר האיראני וחזבאללה ספגו בשנה האחרונה מהלומות חסרות תקדים מידי ישראל, שפגעו קשות לא רק בכוחם הצבאי, אלא גם באופי הקשרים ביניהם. בכירים מרכזיים משני הצדדים, שהיו שותפים לתהליך קבלת ההחלטות הביטחוניות ולניהול הקשר האסטרטגי בין טהראן לביירות, חוסלו בזה אחר זה. תמונת הארכיון שפורסמה באיראן ביום חמישי (26 ביוני), ובה נראים עלי שאדמאני וחסן נסראללה יחד, חושפת פרק נוסף במערכת היחסים הזאת, פרק שככל הנראה לא ישוב עוד.

על פי דיווחים באיראן, שאדמאני חוסל במהלך המלחמה, לאחר שמונה למחליפו של ע'לאם רצ'א רשיד, שחוסל במכת הפתיחה הישראלית. הוא עמד בראש מפקדת ח'אתם אל-אנביאא', גוף האחראי בשגרה על הגדרת איום הייחוס, הכוונת בניין הכוח והערכת מוכנות, ובחירום, על ניהול המערכה כולה, בכפיפות ישירה למנהיג העליון ח'אמנהאי. דבר מותו פורסם באיראן רק ביום רביעי (25 ביוני), לאחר שלפי הדיווחים נפצע קשה במתקפה ממוקדת כשבוע קודם לכן, ולא התאושש.

שאדמאני ניהל קריירה צבאית ארוכה ומפוארת. הוא הצטרף למשמרות המהפכה כבר עם הקמתן בשנת 1979, ובמהלך מלחמת איראן-עיראק פיקד על דיוויזיית אנסאר אל-חוסיין. בהמשך מילא שורת תפקידים בכירים, אך חשיבותה של תמונתו עם נסראללה טמונה בתקופה שבה כנראה צולמה אחרי 2005. בין השנים 2005-2012 הוא כיהן בתפקיד בכיר באגף המבצעים של המטה הכללי של הכוחות המזוינים באיראן, כולל במהלך מלחמת לבנון השנייה. לאחר מכן, בין 2012 ל-2016, עמד בראש האגף.

בתפקידו זה היה שאדמאני אחראי על תכלול כלל התוכניות המבצעיות של איראן בזירות השונות. לפיכך, עצם קיומה של פגישה בינו לבין נסראללה, שנחשפת כעת, חושפת נדבך נוסף בקשר האסטרטגי העמוק שבין טהראן לחזבאללה. בעוד נסראללה ניהל פגישות סדירות עם מפקדי כוח קודס, יועציו של ח'אמנהאי ושרי החוץ של איראן, מתברר כי הוא נפגש גם עם בכירים באגף המבצעים של המטכ"ל האיראני. קשר זה מעיד על מעמדו הרם בתהליך קבלת ההחלטות של המשטר האיראני והתוכניות המבצעיות של טהראן.

נסראללה שימש חוליה אסטרטגית לא רק עבור חזבאללה אלא גם עבור המשטר האיראני וניהול יחסיו עם חזבאללה. חיסולו סימן שבר עמוק, הן עבור טהראן והן עבור חזבאללה, שבחר לאמץ במלחמה הנוכחית עמדת משקיף. בכך קיבל הארגון החלטה היסטורית, שסותרת באופן חד את הצהרות העבר של נסראללה, לפיהן חזבאללה ייכנס למערכה לצד איראן במקרה שתותקף.

המשטר האיראני יידרש כעת להתחיל בתהליך מורכב של שיקום ובנייה מחודשת, לא רק של מערך הפיקוד הצבאי, אלא גם של שיתוף הפעולה עם חזבאללה. היעדרם של שאדמאני ובכירים נוספים שנחסלו, ובהם סעיד איזדי, ראש השלוחה הפלסטינית בכוח קודס (שלפי המדווח היה אחראי לאחרונה גם על הנגשת הסיוע האיראני לחזבאללה), ובהנאם שהריארי, ראש יחידת ההברחות בכח קדס, מציב אתגר של ממש. לכך מצטרפים גם חיסול מפקד כוח קודס בלבנון ובסוריה, מוחמד רזא זאהדי, ומחליפו עבאס נילפרושאן.

במצב כזה, שיקומו של הציר איראן-חזבאללה נראה כמשימה מאתגרת במיוחד, בוודאי נוכח הנחישות שמפגינה ישראל למנוע כל ניסיון לחזק את זרועותיו של חזבאללה בעתיד הנראה לעין.

פורסם בישראל היום, בתאריך 26.06.2025.